

Αρ.ΣΕ: 1413-21

28 Μαρτίου 2021

Κοινοβουλευτική Επιτροπή

**Νομικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων & Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών & Γυναικών
συνεδριάζουν ΕΚΤΑΚΤΩΣ και ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ, Δευτέρα, 29 Μαρτίου 2021 και ώρα 9.00 π.μ.**

Νομοθετική εργασία:

**9.00 π.μ. - Ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Βίας κατά των
Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας Νόμος του 2021.**

(Αρ. Φακ. 23.01.062.095-2021)

Συζήτηση επί της αρχής.

(Αντίγραφο κειμένου του νομοσχεδίου επισυνάπτεται.)

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας υποβάλλουμε τα τελικά σχόλια/ εισηγήσεις της ΣΕΠΚΒΟ,
ως ακολούθως:

Άρθρο 12 (3) - Επιπρόσθετες ποινές ή κυρώσεις κατά νομικών ή φυσικών προσώπων

*Κατά την εκδίκαση υπόθεσης γονικής μέριμνα ανηλίκου σύμφωνα με των περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμων του 1990 έως 2008, το αρμόδιο Οικογενειακό Δικαστήριο **δύναται να λαμβάνει υπόψη του περιστατικά βίας κατά γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας και να διασφαλίζει ότι η άσκηση οποιωνδήποτε δικαιωμάτων γονικής μέριμνας συμπεριλαμβανομένης και της επικοινωνίας, δεν θέτει σε **πραγματικό** κίνδυνο τα δικαιώματα και την ασφάλεια του θύματος ή των ανηλίκων παιδιών.***

Το σχετικό άρθρο της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης αναφέρει τ'ακόλουθα:

Άρθρο 31– Κηδεμονία, δικαιώματα επικοινωνίας και ασφάλεια

2. Τα Μέρη θα λάβουν τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα **μέτρα για να διασφαλίσουν** ότι η άσκηση οποιωνδήποτε δικαιωμάτων επικοινωνίας ή κηδεμονίας δεν θέτει σε κίνδυνο τα δικαιώματα και την ασφάλεια του θύματος ή των παιδιών.

Σχόλιο/ εισήγηση:

Γίνεται εισήγηση όπως οι λέξεις «δύναται να» και «πραγματικό» διαγραφούν διότι αποδυναμώνουν το σκοπό και το πνεύμα του εν λόγω άρθρου, και το απομακρύνουν από την υποχρέωση του δικαστηρίου να «διασφαλίσει» ότι η ασφάλεια του θύματος ή/και των παιδιών είναι πάνω από τα όποια δικαιώματα επικοινωνίας/κηδεμονίας του δράστη.

Άρθρο 33 - Εξατομικευμένη αξιολόγηση θύματος

Για το άρθρο 33 υπεύθυνες είναι οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ). Είναι σημαντικό, η αξιολόγηση αυτή να διασυνδεθεί με το αυτεπάγγελο της εν λόγω υπηρεσίας, ώστε να προλαβαίνουμε τις υποθέσεις βίας και να μην φτάνουμε στο σημείο να θρηνούμε θύματα, εκ των υστέρων.

Συνεπώς, δεν κατανοούμε τη λογική να προσφέρουν οι ΥΚΕ τις υπηρεσίες τους και να στηρίξουν το ενήλικο θύμα, κατόπιν της **«γραπτής συγκατάθεσης και την παροχή δέσμευσης για συνεργασία του»**. Δηλαδή το άρθρο 33 (4) –

«Το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας όταν ολοκληρώσει την ατομική αξιολόγηση του θύματος αποφασίζει τα μέτρα στήριξης ή προστασίας του που είναι κατάλληλα για την περίπτωση και τις προσωπικές συνθήκες του.»

θα ενεργοποιείται, μόνο κατόπιν της γραπτής συγκατάθεσης του ενήλικου θύματος. Κατά συνέπεια, χωρίς την εν λόγω γραπτή συγκατάθεση, οι ΥΚΕ ουσιαστικά δεν θα προσφέρουν καμία από τις υπηρεσίες όπως προνοεί το άρθρο 32 – Μέτρα Στήριξης Θυμάτων.

Είναι γνωστό ότι τα ενήλικα θύματα, λόγω της ευαλωτότητας τους και του φόβου/ εκφοβισμού που βιώνουν, αντιστέκονται, τουλάχιστον αρχικά, στην παροχή στήριξης από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Γι' αυτό τονίζεται ότι, η εξατομικευμένη αξιολόγηση των ΥΚΕ, θα πρέπει να διασυνδεθεί με το αυτεπάγγελο των υπηρεσιών αυτών, τόσο για την προστασία των θυμάτων όσο και των επαγγελματιών, ότι έχουν δράσει δικαιολογημένα και στα πλαίσια του νόμου.

Σχετικά με το θέμα είναι τα ακόλουθα άρθρα της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης:

ο Άρθρο 5 - Υποχρεώσεις του κράτους και δέουσα επιμέλεια

1. Τα Μέρη θα αποφεύγουν να εμπλακούν σε οποιαδήποτε πράξη βίας κατά των γυναικών και θα διασφαλίζουν ότι οι κρατικές αρχές, αξιωματούχοι, φορείς, ιδρύματα και όσοι άλλοι δρουν για λογαριασμό του Κράτους ενεργούν σε συμμόρφωση με την παρούσα υποχρέωση.

2. Τα Μέρη θα λάβουν τα απαραίτητα νομοθετικά και άλλα μέτρα για να ασκήσουν τη δέουσα επιμέλεια ώστε να εμποδίσουν, να ερευνήσουν, να τιμωρήσουν και να παρέχουν αποζημίωση για πράξεις βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης και διαπράττονται από άτομα εκτός του Κράτους

Η «αρχή της δέουσας επιμέλειας», καθιστά τα κράτη υπόλογα για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται όχι μόνο από το Δημόσιο ή από Δημόσιους φορείς και άτομα, αλλά και από μη κρατικούς φορείς και άτομα. Η «αρχή της δέουσας επιμέλειας» είναι κρίσιμης σημασίας για την καλλιέργεια ευθύνης λογοδοσίας. Όταν το κράτος έχει την ευθύνη λογοδοσίας έχει ευθύνη για τη βία που διαπράττεται από μη κρατικούς φορείς και άτομα. Η «αρχή της δέουσας επιμέλειας» υπογραμμίζεται από διάφορα διεθνή όργανα¹.

ο Άρθρο 20 – Γενικές υπηρεσίες υποστήριξης

1. Τα Μέρη θα λάβουν τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που διευκολύνουν την ανάκαμψή τους από τη βία. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, υπηρεσίες όπως νομική και ψυχολογική συμβουλευτική, οικονομική βοήθεια, στέγαση, εκπαίδευση, κατάρτιση και βοήθεια για εύρεση εργασίας.

2. Τα Μέρη θα λάβουν τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση σε υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες και ότι οι υπηρεσίες διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους και οι επαγγελματίες είναι εκπαιδευμένοι για να βοηθήσουν τα θύματα και να τα παραπέμψουν στις κατάλληλες υπηρεσίες.

---

¹ Από τη Γενική Σύσταση Αρ. 19 (1992) της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών ("CEDAW"), την Επιτροπή και η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (1993), την Πλατφόρμα Δράσης της Παγκόσμιας Διάσκεψης του Πεκίνου για τις Γυναίκες, τον περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη κάθε μορφής Διάκρισης σε βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικός) Νόμο του 1985.

- ο Άρθρο 55 - Ex parte (μονομερείς) και ex officio (αυτεπάγγελτες) διαδικασίες
  1. Τα Μέρη θα διασφαλίσουν ότι οι έρευνες ή η δίωξη αδικημάτων που καθιερώθηκαν με τα Άρθρα 35, 36, 37, 38 και 39 της παρούσας Σύμβασης δεν θα εξαρτώνται εξ'ολοκλήρου από μια αναφορά ή καταγγελία που υπεβλήθη από το θύμα εάν το αδίκημα διεπράχθη ολόκληρο ή εν μέρει στην επικράτειά του και οι διαδικασίες μπορεί να εξακολουθήσουν ακόμη και αν το θύμα αποσύρει τη δήλωση ή την καταγγελία του ή της.
  2. Τα Μέρη θα λάβουν τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσουν, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από την εσωτερική τους νομοθεσία, τη δυνατότητα κρατικοί και μη - κρατικοί οργανισμοί και σύμβουλοι ενδοοικογενειακής βίας να βοηθούν ή/και αν υποστηρίζουν τα θύματα, κατ' αίτημά τους, κατά τη διάρκεια των ερευνών και των δικαστικών διαδικασιών σχετικά με όλα τα αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Σχόλιο/ εισήγηση:

Θα πρέπει η αξιολόγηση των ΥΚΕ ν'αποδεσμευτεί από το προαπαιτούμενο της γραπτής συγκατάθεσης του ενήλικου θύματος, και να συνδεθεί με το αυτεπάγγελτο τους, ώστε να παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες που έχουν νομική υποχρέωση, όπως προνοούν τα προαναφερθέντα άρθρα της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Άρθρο 35 - Καθεστώς διαμονής θυμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 59 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, τα θύματα των οποίων το καθεστώς διαμονής εξαρτάται από εκείνο του/της συζύγου ή συντρόφου δικαιούνται αυτόνομη άδεια παραμονής σε περίπτωση λύσης του γάμου ή της σχέσης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια του γάμου ή της σχέσης, και ανεξάρτητα από οποιαδήποτε διαδικασία απέλασης τους.

Σχόλιο/ εισήγηση:

Εισηγούμαστε όπως γίνει ρητή αναφορά στο άρθρο 35 του νομοσχεδίου, στο δικαίωμα γυναικών θυμάτων βίας υπήκοοι τρίτης χώρας που είναι σύζυγοι Κύπριων πολιτών σε άδεια παραμονής, σύμφωνα με το άρθρο 26(2)(γ) του περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμου του 2007 (7(I)/2007)².

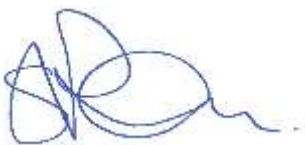
² Άρθρο 26 (2) (γ) - Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής από τα μέλη της οικογένειας σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου, του Νόμου του 2007 (7(I)/2007):
«26- (2) Το διαζύγιο ή η ακύρωση του γάμου, δε συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των μελών της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Το 35 (1) να παραμείνει, εφόσον είναι σύμφωνο με το Άρθρο 59 (3) της Σύμβασης.

Το 35 (2) να διαγραφεί, αφού αποτελεί παραβίαση των άρθρων 4 (Θεμελιώδη δικαιώματα, ισότητα και μη διάκριση) και 5 (Υποχρεώσεις του κράτους και δέουσα επιμέλεια) της Σύμβασης.

Άρθρο 43 - Υποστηρικτικά και θεραπευτικά μέτρα και αξιολόγηση παραβάτη

Τα προγράμματα που αναφέρονται στο Άρθρο 43 δεν πρέπει να αποτελούν ελαφρυντικό παράγοντα για την ποινή του κατηγορούμενου και εισηγούμαστε όπως γίνει σχετική πρόσθεση/τροποποίηση στο άρθρο αυτό ή στο Άρθρο 15 – Αποκλεισμός ορισμένων υπερασπίσεων.

Σουσάνα Παύλου

Πρόεδρος Συμβουλευτικής Επιτροπής

Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας στην Οικογένεια (ΣΕΠΚΒΟ)

Κοιν.: -Επίτροπο Νομοθεσίας
-Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ)
- Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ

(γ) αν τούτο υπαγορεύεται από ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, περιλαμβανομένης της περίπτωσης που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα βίας στην οικογένεια όπως αυτό καθορίζεται στον περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμο, ενόσω υφίστατο ο γάμος.»

5